

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 listopada 2013 roku (data nadania w placówce pocztowej) powód K. K., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...), wniósł o zasądzenie od pozwanego J. G., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...), na swoją rzecz kwoty 5.535,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty, oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód, prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wykonywania robót budowlanych, zawarł w dniu 1 czerwca 2013 roku z pozwanym umowę o roboty budowlane polegającą na wykonaniu robót remontowych w domu jednorodzinnym przy ulicy (...) w J.. Powód podniósł, że z pozwanym ustalili wynagrodzenie za poszczególne prace w wysokości kosztorysowej, przy czym przy podpisywaniu umowy otrzymał kwotę 16.000,00 złotych. Zaznaczył, że zobowiązał się do wykonania przedmiotowej umowy do dnia 31 lipca 2013 roku, zaś pozwany do zapłaty należnego wynagrodzenia w terminie za wykonane bezusterkowe prace, tj. w ciągu 14 dni od wystawienia faktury.

Następnie powód wskazał, że za wykonane prace wystawił następujące faktury:

- w dniu 17 lipca 2013 roku fakturę VAT nr (...) na kwotę 2.862,00 złotych;
- w dniu 22 lipca 2013 roku fakturę VAT nr (...) na kwotę 4.147,20 złotych;
- w dniu 29 lipca 2013 roku fakturę VAT nr (...) na kwotę 5.022,00 złotych,

za które to faktury otrzymał zapłatę w ustalonych terminach. Zaznaczył, że w dniu 6 sierpnia 2013 roku wystawił fakturę VAT za wykonane prace na kwotę 5.535,00 złotych z 14 dniowym terminem płatności, za którą do dnia wniesienia pozwu nie otrzymał zapłaty.

Ponadto podniósł, iż w dniu 22 sierpnia 2013 roku wysłał pozwanemu wezwanie do dobrowolnego spełnienia świadczenia w ciągu 7 dni. Zostało ono przez pozwanego odebrane, jednakże do dnia wniesienia pozwu nie doszło do zapłaty (pozew – k. 1-4, 22-25).

Uwzględniając żądanie pozwu w całości Referendarz Sądowy w Sadzie Rejonowy dla Warszawy P. w W. VII Wydziale Gospodarczym wydał w dniu 28 stycznia 2014 roku nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty – k. 31).

W dniu 13 lutego 2014 roku (data nadania w placówce pocztowej) pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, skutecznie wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o przekazanie sprawy do rozpoznania do wydziału cywilnego.

W uzasadnieniu sprzeciwu w pierwszej kolejności wskazano, że pozwany zawarł umowy o roboty budowlane jako konsument, gdyż prace w niej opisane dotyczyły jego domu rodzinnego i nie były związane z działalnością gospodarczą prowadzoną przez pozwanego, wobec czego sprawa winna zostać rozpoznana przez wydział cywilny sądu.

W dalszej części podniesiono, iż roszczenie powoda jest nieudowodnione zarówno co do istnienia jak i co do wysokości, gdyż powód nie udowodnił, że wykonał roboty wymienione w fakturze załączonej do pozwu, ani że w ogóle wykonał jakiegokolwiek roboty objęte umową, jak również tego że roboty zostały odebrane i jaka była ich jakość.

Dodatkowo pełnomocnik pozwanego wskazał, że do momentu rozwiązania umowy z powodem pozwany przekazał powodowi, za pokwitowaniem, łącznie kwotę 36.746,00 złotych, zaś powód wystawił pozwanemu faktury nr (...) ma kwotę 12.031,20 złotych oraz fakturę nr (...) na kwotę 5.535,00 złotych, dochodzoną w niniejszym postępowaniu.

Ponadto, jak zaznaczono, z treści umowy i z oświadczenia powoda zawartego w pozwie wynika, że poza wyżej wskazaną kwotą powód otrzymał od pozwanego jeszcze 16.000,00 złotych.

Końcowa strona pozwana wskazała, że pozwany zapłacił powodowi do momentu rozwiązania umowy, jak wynika z załączonych pokwitowań i treści pozwu 52.746,00 złotych, zaś powód nie udowodnił, że wykonał w ramach umowy pracę za kwotę wyższą o 5.535,00 złotych (sprzeciw – k. 37-38v).

Zarządzeniem z dnia 12 czerwca 2014 roku sprawa została przekazana do rozpoznania do I Wydziału Cywilnego tut. Sądu (zarządzenie – k. 55).

W piśmie z dnia 13 września 2014 roku (data nadania w placówce pocztowej) powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko procesowe, nie zgadzając się z twierdzeniem strony pozwanej, iż jego roszczenie nie zostało udowodnione. Wskazał, iż roszczenie to wynika z wystawionej przez niego za wykonane usługi faktury VAT na kwotę 5.535,00 złotych, która to stanowi realną wartość wykonanych przez powoda zakupów i usług. Ponadto zakwestionował fakt przyjęcia wspomnianych przez pozwanego kwot wynikających z pokwitowań dołączonych do sprzeciwu od nakazu zapłaty (pismo – k. 59-61).

W piśmie z dnia 20 stycznia 2015 roku (data nadania w placówce pocztowej) strona pozwana podtrzymała w całości dotychczasowe stanowisko w sprawie. Pełnomocnik pozwanego zaznaczył, że załączone przez pozwanego pokwitowania były, w odróżnieniu od powołanej przez powoda faktury – każdorazowo podpisywane przez drugą stronę stosunku zobowiązaniowego, tj. powoda, a tym samym, wbrew głośnym twierdzeniom powoda podniesionym w piśmie z dnia 11 września 2014 roku, przedstawione pokwitowania stanowią dowód, że powód złożył oświadczenia zawarte w dokumencie, tj. kilkakrotnie pokwitował własnoręcznym podpisem odbiór wymienionych w nich sum. Podkreślił, że powód otrzymał zapłatę w kwocie dalece wykraczającej poza to, co wynika z przedłożonych przez niego faktur (pismo – k. 73-74).

Na rozprawie w dniu 5 marca 2015 roku pełnomocnik pozwanego potwierdził, iż kserokopia dołączona do pozwu odpowiada dokumentowi umowy rzeczywiście podpisanej przez strony. Nie kwestionował faktu wystawienia i otrzymania faktur. Powód natomiast nie kwestionował prawdziwości podpisu na dołączonych do sprzeciwu pokwitowaniach. Wskazał jedynie, że kwestionuje moc dowodową tych pokwitowań z uwagi na to, że nie ma pewności czy po złożeniu przez niego podpisów na powyższych dokumentach nic w nich nie dopisano, czy też nie zmieniono sum tam wymienionych.

W trakcie informacyjnego wysłuchania stron powód wskazał, że cztery wystawione przez niego faktury wyczerpywały w całości należną mu kwotę za wykonane prace. Zaznaczył, że przy podpisaniu umowy nie otrzymał zaliczki w kwocie 16.000,00 złotych. Pozwany podkreślił, iż łącznie przekazał powodowi kwotę ok. 34.800,00 złotych za samą robociznę, ponadto przekazał mu pieniądze na materiały. Podniósł, że spełnił całe należne powodowi świadczenie – wypłacił mu całe umówione wynagrodzenie (protokół rozprawy – k. 78-80).

Sąd Rejonowy i zważył co następuje:

Powód K. K. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), przedmiotem której jest m. in. wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych (okoliczność bezsporna, informacja z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – k. 6).

W dniu 1 czerwca 2013 roku powód zawarł z pozwanym J. G. umowę o roboty budowlane, na mocy której zobowiązał się do wykonania na rzecz pozwanego robót remontowych w domu jednorodzinnym przy ulicy (...) w J. polegających w szczególności na: wybudowaniu nowej łazienki, ułożeniu glazury i montażu armatury (na piętrze); zerwaniu starej podłogi na piętrze; zerwaniu starej podłogi na parterze; przygotowaniu podłoża na piętrze do położenia deski litej; zdjęciu daszka i wybiciu otworów okiennych na nowy balkon; wymianie okna w nowej łazience; wykonaniu i montażu nowych punktów elektrycznych; wykonaniu wentylacji w sypialni; zerwaniu podłogi na parterze; budowie nowego wc; zerwaniu glazury, gipsowaniu w holu wejściowym; wyburzeniu części ścian i przygotowaniu otworów na montaż

drzwi; ułożeniu podłogi na piętrze (deska lita); szlifowaniu i lakierowaniu schodów; ułożeniu glazury i terakoty w wc na parterze; ułożeniu gresu (wejście, holl, kuchnia); naprawie dachu (w dwóch miejscach); malowaniu ścian na parterze i hollu wejściowym; cyklizowaniu i lakierowaniu podłogi w salonie i łączniku; wykonaniu i montażu nowych punktów elektrycznych (§ 1 Umowy). Strony w § 4 Umowy wskazały, że pozwany zapłacił za częściowe wykonanie prac kwotę w wysokości 16.000,00 złotych. Za wykonanie przedmiotu Umowy pozwany zobowiązał się zapłacić powodowi wynagrodzenie (§ 7 Umowy). Zapłata wynagrodzenia następować miała częściami na podstawie wystawionych przez powoda faktur (§ 8 Umowy; Umowa – k. 9-11).

W dniu 17 lipca 2013 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 2.862,00 złotych z tytułu wykonanych prac w postaci montażu okien (okoliczność bezsporna, kopia faktury – k. 13).

W dniu 22 lipca 2013 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 4.147,20 złotych z tytułu wykonanych prac w postaci gruntowania i malowania pokoi (okoliczność bezsporna, kopia faktury – k. 14).

W dniu 29 lipca 2013 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 5.022,00 złotych z tytułu wykonanych prac w postaci ułożenia podłogi (okoliczność bezsporna, kopia faktury – k. 15).

W dniu 6 sierpnia 2013 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) na łączną kwotę 5.535,00 złotych z tytułu wykonanych prac szczegółowo opisanych w fakturze (okoliczność bezsporna, kopia faktury – k. 16).

Wystawione przez powoda faktury wyczerpywały w całości należne mu wynagrodzenie za wykonane prace (okoliczność bezsporna, twierdzenia powoda – k. 79).

W dniu 25 stycznia 2013 roku powód otrzymał od pozwanego zaliczkę w wysokości 3.000,00 złotych (okoliczność bezsporna, pokwitowanie – k. 42).

W okresie od 1 czerwca 2013 roku do 29 lipca 2013 roku powód otrzymał od pozwanego łączną kwotę 33.726,00 złotych z tytułu zaliczek oraz zapłaty za materiały budowlane (pokwitowania odbioru – k. 40-41, 43-47).

Jak zaznaczono powód kwestionował treść przedstawionych przez stronę pozwaną dokumentów w postaci pokwitowań odbioru wyszczególnionych w nich kwot pieniędzy. Nie negował przy tym jednakże, iż na pokwitowaniach tych złożył własnoręczne podpisy. Zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Unormowanie zawarte w art. 245 k.p.c. opiera się na założeniu, że kto podpisał oświadczenie, nie powinien negować tego, że złożył oświadczenie podpisanej treści. Przepis ten przyjmuje zatem domniemanie, że dokument, na którym podpis jest prawdziwy (autentyczny), zawiera tekst pochodzący od osoby, która złożyła podpis. Uznać zatem należy, iż przedstawione przez stronę pozwaną pokwitowania (k. 40-47) są dokumentami prywatnymi, stanowiącymi dowód, że powód, który je podpisał, złożył oświadczenie w nich zawarte, tj. potwierdził odbiór od pozwanego określonych kwot pieniędzy. Zgodnie natomiast z art. 253 k.p.c. jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić. Jeżeli jednak spór dotyczy dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca, prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona, która chce z niego skorzystać. W konsekwencji zaprzeczenie przez stronę temu, że dokument od niej pochodzi, pociąga za sobą obowiązek udowodnienia, że wbrew treści dokumentu nie pochodzi on od niej albo że wprawdzie jest to jej podpis, ale podpisane oświadczenie nie pochodzi od niej. W realiach niniejszej sprawy to na powodzie zatem spoczywał obowiązek udowodnienia, że pomimo podpisania przez niego przedmiotowych pokwitowań, zawarte w nich oświadczenia nie pochodzą od niego. Jednakże powód nie wykazał w tym zakresie żadnej inicjatywy dowodowej wobec czego uznać należało, że nie zdołał on obalić domniemania, że oświadczenia zawarte w pokwitowaniach pochodzą od niego.

W tym miejscu zaszyfalizować ponadto należy, iż przedstawiona przez powoda faktura nr (...) z dnia 6 sierpnia 2013 roku, z powodów szczegółowo opisanych w dalszej części uzasadnienia, nie mogła zostać uznana za dokument dowodzący istnienia wierzytelności dochodzonej w niniejszym postępowaniu.

W przedmiotowej sprawie powód K. K. dochodził od pozwanego J. G. zapłaty kwoty 5.535,00 złotych. Wierzytelność ta miała powstać wskutek niewywiązania się przez pozwanego z obowiązku zapłaty wynagrodzenia wynikającego z umowy o roboty budowlane z dnia 1 czerwca 2013 roku.

Zgodnie z przepisem art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Stosownie zaś do treści art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Mając na uwadze zamiar ustawodawcy, który nadał postępowaniu cywilnemu charakter postępowania kontrydiktoryjnego, uznać należy iż gromadzenie materiału dowodowego należy do stron postępowania. Nie jest bowiem rzeczą Sądu zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, nie jest też Sąd zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa zatem na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). W istocie jest to obowiązek rozumiany jako potrzeba przytaczania dowodów przez stronę w jej własnym interesie. Jeśli bowiem strona nie będzie realizowała wspomnianego obowiązku wówczas narazi się na niekorzystne skutki procesowe swoich działań w postaci przegrania sporu sądowego. Zatem konieczność dowodzenia swoich twierdzeń w procesie sądowym podyktowane jest wyłącznie interesem strony. Art. 232 k.p.c. oznacza wprowadzenie w procesie zasady kontrydiktoryjności i odstąpienie od odpowiedzialności sądu orzekającego za rezultat postępowania dowodowego, którego dysponentem są strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97, OSNP 1998/21/643, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNP 1999/20/662).

W rozpoznawanej sprawie ciężar udowodnienia istnienia dochodzonej wierzytelności spoczywał na powodzie, który z tego faktów wywodził skutki prawne. W ocenie Sądu strona powodowa nie wykazała w sposób należyty istnienia tej wierzytelności.

Powód wskazał, iż kwotę objętą żądaniem pozwu stanowi suma 5.535,00 złotych wynikająca z faktury VAT nr (...) wystawionej w dnia 6 sierpnia 2013 roku z tytułu należnego powodowi wynagrodzenia za prace wykonane w związku realizacją umowy o roboty budowlane.

Tymczasem w toku niniejszego postępowania wykazana została jedynie okoliczność, iż powód faktycznie zawarł z pozwanym w dniu 1 czerwca 2013 roku umowę o roboty budowlane. Co do tego nie było zresztą żadnego sporu pomiędzy stronami.

Bezsporne była także to, iż powód wystawił cztery faktury VAT:

- nr 1 z dnia 17 lipca 2013 roku na kwotę 2.862,00 złotych,
- nr 2 z dnia 22 lipca 2013 roku na kwotę 4.147,20 złotych,
- nr 3 z dnia 29 lipca 2013 roku na kwotę 5.022,00 złotych,
- nr 4 z dnia 6 sierpnia 2013 roku na kwotę 5.535,00 złotych.

Ponadto strony zgodnie przyznały, iż należności wynikające z faktur VAT nr (...) zostały przez pozwanego w całości uiszczone, oraz że pozwany nie zaakceptował faktury VAT nr (...) i jej nie opłacił. W toku postępowania pozwany zakwestionował fakt wykonania przez powoda robót wymienionych w tej fakturze.

W tym miejscu podkreślić należy, iż jak się wskazuje w judykaturze, na gruncie przepisów postępowania cywilnego nie ma podstaw, aby nadawać fakturze moc dowodową inną niż jakimkolwiek innym dokumentom. Nigdy zatem faktura VAT nie będzie wyłącznym dowodem uzasadniającym roszczenie. Może ona np. wskazywać na zawarcie przez strony umowy. Jednak treść takiej umowy oraz jej wykonanie przez strony zawsze musi zostać wykazane

dotatkowymi dowodami. Sama faktura nie jest źródłem stosunku cywilnoprawnego. Chcąc udowodnić przed sądem zasadność dochodzonego roszczenia wierzyciel musi więc wykazać zawarcie oraz treść umowy i spełnienie przez siebie świadczenia. Okoliczności te nie wynikają bowiem bezpośrednio z treści faktury VAT (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2001 roku, V CKN 291/00, LEX nr 53120 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 31 stycznia 2013 roku, I ACa 720/12, LEX nr 1289358).

Także w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 roku (II CNP 129/07, LEX nr 621237) podkreślono, że wyłącznie na podstawie faktury VAT nie sposób ustalić, że strony łączyła umowa określonej treści, jak i tego, czy i w jakim zakresie umowa ta została zrealizowana. Sąd podziela w pełni również pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 stycznia 2014 roku (I ACa 622/13, LEX nr 1425358), iż faktura VAT jest dokumentem księgowym, rozliczeniowym, wystawianym przede wszystkim dla celów podatkowych. Jest także jednym z dowodów źródłowych, stwierdzających dokonanie danej operacji gospodarczej. Jest też często wykorzystywana w procesie sądowym, tym niemniej jej moc dowodowa niczym nie różni się od mocy dowodowej innych dokumentów. Tak jak każdy dokument prywatny, faktura VAT jest dowodem tego, że określona osoba złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie. Na gruncie przepisów postępowania cywilnego nie ma podstaw, aby nadawać fakturze moc dowodową inną niż jakimkolwiek innym dokumentom.

W realiach niniejszej sprawy, zwłaszcza wobec stanowiska strony pozwanej, to na powodzie ciążył obowiązek wykazania nie tylko, że roszczenie jest usprawiedliwione co do zasady, ale także, że jest uzasadnione co do wysokości. Tymczasem pozwany – wbrew wynikającemu z art. 6 k.c. rozkładowi ciężaru dowodu – w żaden sposób nie wykazał, że wykonał pracę, za którą wystawił fakturę z dnia 6 sierpnia 2013 roku, a tym samym aby należało mi się stosowne wynagrodzenie.

W konsekwencji stwierdzić należy, iż powód nie udowodnił, aby przysługiwała mu wierzytelność w dochodzonej wysokości w stosunku do pozwanego.

Niezależnie od powyższego, nawet zakładając hipotetycznie, iż powodowi przysługiwała względem pozwanego wierzytelność w wysokości dochodzonej pozwem, w ocenie Sądu, i tak brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa.

Zauważyć bowiem należy, iż zgodnie z twierdzeniami powoda cztery wystawione przez niego faktury (na łączną kwotę 17.566,2 złotych) wyczerpywały w całości należną mu kwotę za wykonane prace. Jak wykazała natomiast strona pozwana, powód otrzymał tytułem zaliczek kwotę 36.726,00 złotych, a więc i tak znacznie przekraczającą należne mu wynagrodzenie z tytułu przedmiotowej umowy o roboty budowlane.

Tym samym, przy przyjętym wyżej założeniu, że powodowi przysługiwała względem pozwanego wierzytelność w wysokości wynikającej z faktury VAT z dnia 6 sierpnia 2013 roku, uznać należy, iż dochodzona w niniejszej sprawie należność została w całości uiszczona, co w konsekwencji skutkowało wygaśnięciem obciążającego pozwanego zobowiązania. Zostało ono bowiem w całości przez pozwanego wykonane, co oznacza, że stosunek cywilnoprawny, który był przedmiotem niniejszego procesu, przestał istnieć.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którego treścią powód jako strona przegrywająca winien ponieść koszty procesu strony pozwanej, które wyniosły 1217,00 zł. Na koszty te złożyła się kwota 1200,00 zł z tytułu minimalnego wynagrodzenia za reprezentowanie powoda przez fachowego pełnomocnika będącego radcą prawnym (§ 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490) oraz kwota 17,00 zł z tytułu uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

ZARZĄDZENIE

- Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o sposobie wniesienia apelacji doręczyć powodowi oraz pełnomocnikowi pozwanego.